

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจการปลูกดอกเบญจมาศ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกดอกเบญจมาศ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม จำนวน 30 ราย จากผู้ประกอบการการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ราย และ ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือวารสาร เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ในระบบออนไลน์ เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทสรุป

ดอกเบญจมาศเป็นไม้ดอกเมืองหนาวที่ได้รับความนิยมทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นไม้ตัดดอกที่มีการซื้อขายมากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากกุหลาบและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย แนวโน้มการขยายการปลูกภายในประเทศจึงมีมากขึ้น ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ และอุบลราชธานี สามารถปลูกและให้ผลผลิตได้ดีบนพื้นที่ราบในภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการลงนามในสัญญาเอฟทีเอระหว่างไทยและจีน ดอกไม้เมืองหนาวจากประเทศจีน เป็นที่นิยมในประเทศไทยและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ปลูกดอกไม้ประเภทเดียวกันในไทย ต้องสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดไปเป็นจำนวนมาก ส่วนตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรไทยปลูกดอกเบญจมาศเป็นพืชเศรษฐกิจ ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากมีสภาวะแวดล้อมเหมาะสม จนเป็นผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของอำเภอ รองจากผลไม้และพืชผักเมืองหนาว โดยฤดูกาลปลูกเริ่มเดือนสิงหาคมถึงเดือนมีนาคม เริ่มตัดดอกขายได้เมื่ออายุ 3 เดือน โดยอาศัยเทคนิคที่สำคัญคือ การยับยั้งการออกดอก การชิงตาข่ายเชือก และการให้แสงตอนกลางคืนเพื่อเร่งการเติบโต จากข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้สนใจใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจของเกษตรกรในการปลูกดอกเบญจมาศต่อไป และใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานทางราชการวิจัยและสนับสนุนการปลูกดอกเบญจมาศเพื่อการค้า

ในการศึกษารุ่นนี้เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามกลุ่มเกษตรกรการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ราย การศึกษาขั้นต้นในเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลจริงที่ได้รับจากเกษตรกรผู้ปลูกดอกเบญจมาศ ดังนั้นตัวเลขที่แสดงในตารางต่างๆ จึงเป็นตัวเลขที่ได้รับจากการถ่วงเฉลี่ย ซึ่งผู้ลงทุนต้องพึงระวังในเรื่องของข้อสมมติฐานและสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาประกอบการพิจารณาในเรื่องของการลงทุนปลูกดอกเบญจมาศ

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ให้ผลสรุปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูก ดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกดอกเบญจมาศ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-59 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกพืชไร่และพืชสวนมานาน

กลุ่มเกษตรกรการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า จำนวน 30 ราย เป็นเจ้าของ มีพื้นที่ปลูกรวม 195 ไร่ โดยได้รับการส่งเสริมการปลูกดอกเบญจมาศ จากศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในเรื่องของเทคนิคต่างๆ คือ การคลุมพลาสติกดำเพื่อการยับยั้งการออกดอก การจิงตาข่ายเชือก และการให้แสงตอนกลางคืนเพื่อเร่งการเติบโต การใช้ฮอร์โมนและสารเคมี รวมทั้งได้รับการอุดหนุนให้ซื้อท่อนพันธุ์ในราคาทุน และการให้ใช้รถไถโดยไม่คิดมูลค่า

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่โดยแยกตามขนาดการปลูก (จำนวนโรงเรือนต่อราย) ให้ผลสรุปดังนี้

ขนาดการปลูก 40 โครง จำนวน 7 ราย รวมทั้งสิ้น 280 โครง มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อ โครงดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อ โครงเป็นจำนวนเงิน 7,201.61 บาท (ตารางที่ 4-18) กรณีได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อ โครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 7,426.20-7,923.24 บาท (ตารางที่ 4-18) กรณีไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อ โครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 10,123.24-11,201.50 บาท (ตารางที่ 4-25) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อ โครงต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 11,901.00-13,609.16 บาท (ตารางที่ 4-43) มีระยะเวลาคืนทุน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.57 ปี และ 3.60 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 กรณีได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่า

ปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 17,646.54 บาทและ 13,199.49 บาท (ตารางที่ 4-61) ตามลำดับ กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 3,082.34 บาทและ 1,224.57 บาท (ตารางที่ 4-62) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับ ร้อยละ 60.66 (ตารางที่ 4-73) และร้อยละ 13.35 (ตารางที่ 4-74) ตามลำดับ

ขนาดการปลูก 55 โครงการ จำนวน 1 ราย รวมทั้งสิ้น 55 โครงการ มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงการนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการเป็นจำนวนเงิน 7,077.56 บาท (ตารางที่ 4-19) กรณีได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงการในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 7,365.29-7,849.18 บาท (ตารางที่ 4-19) กรณีไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงการในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 10,139.29-11,221.00 บาท (ตารางที่ 4-26) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงการต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 11,788.00-13,569.46 บาท (ตารางที่ 4-44) มีระยะเวลาคืนทุน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.55 ปี และ 3.66 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีที่มีอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดคือร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 กรณีได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 17,840.23 บาทและ 13,371.61 บาท (ตารางที่ 4-63) ตามลำดับ กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 2,860.38 บาทและ 1,054.94 บาท (ตารางที่ 4-64) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับ ร้อยละ 61.92 (ตารางที่ 4-75) และร้อยละ 12.63 (ตารางที่ 4-76) ตามลำดับ

ขนาดการปลูก 80 โครงการ จำนวน 9 ราย รวมทั้งสิ้น 720 โครงการ มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงการนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการเป็นจำนวนเงิน 6,097.38 บาท (ตารางที่ 4-27) กรณีได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงการในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 7,365.38-7,849.30 บาท (ตารางที่ 4-20) กรณีไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงการในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 10,051.24-11,113.98 บาท (ตารางที่ 4-27) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงการต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 11,939.00-13,643.19 บาท (ตารางที่ 4-45) มีระยะเวลาคืนทุน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.31 ปี และ 2.96 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีที่มีอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดคือร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 กรณีได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 19,244.07 บาทและ 14,710.50 บาท (ตารางที่ 4-65) ตามลำดับ กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 4,740.19 บาทและ 2,785.19 บาท (ตารางที่ 4-66) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับ ร้อยละ 75.27 (ตารางที่ 4-77) และร้อยละ 22.54 (ตารางที่ 4-78) ตามลำดับ

ขนาดการปลูก 105 โครง จำนวน 1 รายรวมทั้งสิ้น 105 โครง มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงเป็นจำนวนเงิน 6,021.82 บาท (ตารางที่ 4-21) ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 7,350.24-7,830.92 บาท (ตารางที่ 4-21) ครัวเรือนไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 10,085.67-11,155.85 บาท (ตารางที่ 4-28) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 11,905.00-13,592.15 บาท (ตารางที่ 4-46) มีระยะเวลาคืนทุน ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.31 ปี และ 3.05 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีใช้อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 ครัวเรือนได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 19,137.76 บาทและ 14,630.26 บาท (ตารางที่ 4-67) ตามลำดับ ครัวเรือนไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 4,366.24 บาทและ 2,484.86 บาท (ตารางที่ 4-68) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับร้อยละ 75.28 (ตารางที่ 4-79) และร้อยละ 21.11 (ตารางที่ 4-80) ตามลำดับ

ขนาดการปลูก 160 โครง จำนวน 11 ราย รวมทั้งสิ้น 1,760 โครง มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงเป็นจำนวนเงิน 5,373.78 บาท (ตารางที่ 4-22) ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 5,965.64-6,425.31 บาท (ตารางที่ 4-22) ครัวเรือนไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 8,006.57-8,906.08 บาท (ตารางที่ 4-29) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 9,033-10,348.08 บาท (ตารางที่ 4-47) มีระยะเวลาคืนทุน ครัวเรือนได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.70 ปี และ 4.41 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีใช้อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 ครัวเรือนได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 11,732.14 บาทและ 8,667.52 บาท (ตารางที่ 4-69) ตามลำดับ ครัวเรือนไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 710.92 บาทและ (394.30) บาท (ตารางที่ 4-70) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับร้อยละ 54.95 (ตารางที่ 4-81) และร้อยละ 4.85 (ตารางที่ 4-82) ตามลำดับ

ขนาดการปลูก 180 โครง จำนวน 1 ราย รวมทั้งสิ้น 180 โครง มีค่าใช้จ่ายในการปลูกดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงเป็นจำนวนเงิน 5,337.86 บาท (ตารางที่ 4-23) ครัวเรือนได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงในระหว่างปีที่ 1-5

เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 6,023.85-6,494.51 บาท (ตารางที่ 4-23) กรณีไม่ได้รับการส่งเสริม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อโครงการในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 8,091.85-9,008.18 บาท (ตารางที่ 4-30) และมีรายได้จากการจำหน่ายดอกเบญจมาศเฉลี่ยต่อโครงการต่อปีในระหว่างปีที่ 1-5 เป็นจำนวนเงิน 9,079.00-10,393.45 บาท (ตารางที่ 4-48) มีระยะเวลาคืนทุน กรณีได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับ 1.70 ปี และ 4.54 ปี ตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิกรณีที่มีอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 0.75 ร้อยละ 7.50 กรณีได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 11,671.02 บาทและ 8,624.50 บาท (ตารางที่ 4-71) ตามลำดับ กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมจะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 503.66 บาทและ (557.49) บาท (ตารางที่ 4-72) ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายใน กรณีได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริมเท่ากับร้อยละ 55.11 (ตารางที่ 4-83) และร้อยละ 3.69 (ตารางที่ 4-84) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุนและของปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ แบ่งขนาดการศึกษาเป็น 6 ขนาด คือ ขนาดการปลูก 40 โครง ขนาดการปลูก 55 โครงขนาดการปลูก 80 โครง ขนาดการปลูก 105 โครง ขนาดการปลูก 160 โครง และขนาดการปลูก 180 โครง

เมื่อจัดอันดับระยะเวลาคืนทุน จะเห็นได้ว่า กรณีที่ได้รับการส่งเสริม ขนาดที่ได้รับการคืนทุนเร็วที่สุด มี 2 ขนาด ขนาดการปลูก 80 โครงและขนาดการปลูก 105 โครง ได้รับการคืนทุน 1.31 ปี รองลงมา คือ ขนาดการปลูก 55 โครงได้รับการคืนทุน 1.55 ปี ขนาดการปลูก 40 โครงได้รับคืนทุน 1.57 ปี ขนาดการปลูก 160 โครง และขนาดการปลูก 180 โครงได้รับคืนทุน 1.70 ปี กรณีที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ขนาดที่ได้รับการคืนทุนเร็วที่สุด คือขนาดการปลูก 80 โครง ได้รับการคืนทุน 2.96 ปี รองลงมา คือ และขนาดการปลูก 105 โครง ได้รับการคืนทุน 3.05 ปี ขนาดการปลูก 40 โครงได้รับคืนทุน 3.06 ปี ขนาดการปลูก 55 โครง ได้รับคืนทุน 3.66 ปี ขนาดการปลูก 160 โครง ได้รับคืนทุน 4.41 ปีและขนาดการปลูก 180 โครงได้รับคืนทุน 4.54 ปี

การศึกษาต้นทุนและของปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบปัญหาต่างๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเพาะปลูก ปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบอยู่คือปัญหาเรื่องปุ๋ยที่มีราคาค่อนข้างสูง และปริมาณไม่พอต่อความต้องการของเกษตรกร บางครั้งต้องมีการสั่งล่วงหน้า หรือ ต้องสำรองปริมาณที่ต้องการใช้ไว้ระยะเวลาหนึ่ง ทำให้เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ

2. ปัญหาด้านการตลาด ปัจจุบันดอกเบญจมาศยังไม่สามารถจัดมาตรฐานทางด้านราคา ดอกได้ จึงทำให้ราคาไม่แน่นอน ราคาตลาดจึงขึ้นพ้อค้าคนกลาง ประกอบกับดอกเบญจมาศจาก เมืองจีนมีราคาถูกลงจากผลกระทบของการทำสัญญาอันเป็นผลจากการลงนามในสัญญาเอฟทีเอ ระหว่างไทยและจีน

3. ปัญหาด้านเรื่องเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากในช่วงฤดูการผลิตหนึ่ง จำเป็นต้องมี เงินทุนหมุนเวียนในช่วงระหว่างการผลิต โดยเฉพาะค่าแรงงานที่ต้องจ่ายเงินทุกอาทิตย์

4. ในขนาดการปลูก 160 โครงและขนาดการปลูก 180 โครง เมื่อเทียบกับขนาดอื่นที่เล็ก กว่า ในฤดูการผลิตหนึ่ง ไม่สามารถใช้โรงเรือนให้ปลูกได้ 2 รุ่น เนื่องจากต้องมีการใช้เงินทุน หมุนเวียนจำนวนมากในการดำเนินงานและประกอบกับดอกเบญจมาศมีเทคนิคการปลูกที่ยุงยาก ถ้าปลูกทุกโรงเรือนพร้อมกันเกษตรกรไม่สามารถควบคุม ดูแลได้อย่างทั่วถึง อีกทั้ง คนงานอาจไม่ เพียงพอต่อความต้องการ และในสถานการณ์ทางด้านราคาที่ไม่คงที่ ทำให้เกิดความกังวลในราคา ท้องตลาดเมื่อเก็บเกี่ยวได้

ข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์และศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกดอกเบญจมาศของเกษตรกร ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

1. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน ทางด้านการจัดหาปุ๋ยราคาถูก ให้เกษตรกร หรือเป็นตัวกลางจัดหาปุ๋ยให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

2. เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อที่จะได้สร้างอำนาจในการต่อรองกับกลุ่มพ้อค้า คนกลาง เพื่อป้องกันปัญหาการถูกกดราคา

3. รัฐบาลควรสนับสนุนทางด้านเงินทุนแก่เกษตรกร โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนหรือ แหล่งกู้ยืมเงินที่มีดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกรที่มีปัญหาเรื่องการเงิน

4. ในกลุ่มขนาดการปลูกที่มีโรงเรือนจำนวนมาก รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควร ให้ความรู้ในเรื่องการบริหาร จัดการ โรงเรือน เพื่อให้สามารถปลูกได้ 2 รุ่นต่อโรงเรือนในฤดูการ ผลิตหนึ่ง

5. เกษตรกรควรปลูกพืชอื่นๆ ที่ให้ผลเร็ว เช่น พืชไร่ พืชผัก เนื่องจาก ลดความเสี่ยงด้าน การตลาดที่อาจจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการปลูกดอกเบญจมาศ เนื่องจากการปลูกดอกเบญจมาศมี ช่วงเวลาการปลูก คือ เดือนสิงหาคมถึงมีนาคม ทำให้พื้นที่ว่างในช่วงนอกเหนือจากระยะเวลา ดังกล่าว

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษารุ่นนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของขอบเขตพื้นที่ที่ศึกษา โดยเลือกศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสภาพดิน แหล่งน้ำ และการลงทุน รวมทั้งปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อดัชนีทุน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนได้ ดังนั้นการนำแนวการศึกษาไปใช้ในพื้นที่อื่นจะต้องคำนึงข้อกำหนดเรื่องขอบเขตการศึกษาให้เหมาะสม

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา อยู่ในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งอัตราคิดลดและอัตราดอกเบี้ยที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นอัตราที่ต่ำ ถ้าหากอัตราคิดลดและอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจในการลงทุนมีการเปลี่ยนแปลงไป หากผู้ที่สนใจจะศึกษาในอนาคต ควรทำการศึกษาตลอดระยะเวลาของอายุของดอกเบญจมาศ